

Rakkaudesta
SIMOON ♥

Laaja hyvinvointikertomus 2021–2024

Simon kunta

Sisällys

TIIVISTELMÄ	2
1 JOHDANTO	3
2 LAADULLINEN ITSEARVIOINTI	8
2.1 VÄESTÖN HYVINVOINNIN TILA VUONNA 2021-2024	11
2.2 Hyvinvointisuunnitelman painopisteiden, tavoitteiden ja toimenpiteiden arviointi	16
2.2.1 Vuonna 2021 painopistealueina ovat olleet lapset, nuoret ja lapsiperheet, joiden hyvinvointiin ja kehitykseen on panostettu erityisesti.	17
2.2.2 Vuosina 2022-2023 Simossa on panostettu ikäihmisiin, korostaen heidän hyvinvointinsa ja aktiivisen elämän tukemista.	19
2.2.3 Vuodelle 2024 painopiste ovat kuntalaisten liikuttaminen ja liikuttuminen, mikä edistää kaikkien ikäryhmien terveyttä ja yhteisöllisyyttä.	21
OSA II HYVINVOINTISUUNNITELMA VUODELLE 2025	23
3 Strategian painopisteet ja linjaukset.....	23
4. Hyvinvointisuunnitelma.....	24
OSA III KÄSITTELY TOIMIELIMISSÄ.....	25
5. Suunnitelman laatijat.....	25
6. Suunnitelman hyväksyminen toimielimissä.....	25

1 TIIVISTELMÄ

Hyvinvointikertomuksen perustana on käytetty huhtikuun 2025 aikana saatavilla olleita tilastoja ja indikaattoreita. Myöhemmin päivittyviä tilastoja hyödynnetään seuraavassa raportointijaksossa.

Strategiset mittarit

Strategisina mittareina käytetään hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen valtionosuuden lisäosaa, joka tunnetaan HYTE-kertoimena, sekä terveyden edistämisen aktiivisuutta arvioivaa TEAviisaria. **HYTE-kerroin prosessi-indikaattoreille on pysynyt samana viimeisten neljän vuoden aikana.** Tulosindikaattoreiden keskiarvo on vaihdellut vuosina 2021-2024 arvojen 64 ja 54 välillä, kun asteikko on 0-100, luvun 100 ollessa paras. Rahoituksen määrä perustuu osittain kuntien hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen vuodesta 2023 alkaen. TEAviisarin eri sektoreiden kokonaispistemäärä on viime vuosina pysynyt jonkin verran alle hyväksyttävän tason, lukuun ottamatta kuntajohtoa, joka on säilynyt hyvällä tasolla. Muissa kokonaisuuksissa tulosta voidaan pitää kehittämisen kannalta hieman tarpeellisena. Toisaalta, kun tuloksia vertaillaan vertailukuntien (Pello, Ranua ja Tervola) välillä Simon tulokset on varsin hyvät.

Huolenaiheita

Lasten, nuorten ja lapsiperheiden osalta: indikaattoreiden mukaan ylipaino nousee huolestuttavasti. Myös 5. luokan Move-mittauksen tulos laski yli 5 prosenttiyksikköä, ja 4.5-luokan oppilaiden terveyden kokemukset heikkenivät.

Ikäihmisten kaatumiset ovat nousseet huolenaiheeksi koko Suomessa, ja tämä näkyy myös tilastoissa. Vuosina 2022–2023 kaatumisten määrä on lisääntynyt Simossa 11 tapauksella, ja vuonna 2023 kirjattiin yhteensä 45 kaatumista. Tämä indikaattori mittaa sairaanhoitoa saaneiden 65 vuotta täyttäneiden potilaiden hoitojaksojen lukumäärää kymmentä tuhatta vastaavaa ikäistä asukasta kohti. Väestötietona käytetään keskiväkilukua.

Positiiviset muutokset

Lapset, nuoret ja lapsiperheiden tuloksista syrjäytymisriskissä olevien 18-24-vuotiaiden osuus on vähentynyt. 8. luokan Move-mittaukset osoittavat parempia tuloksia. 8.-9.luokan

oppilaiden positiivisten kokemusten määrä on noussut, joka näkyy myös koetussa terveydentilassa positiivisesti paremmaksi. Kohtalainen tai vaikea ahdistuneisuus ovat myös laskenut kyseisen ikäryhmän keskuudessa, mikä on lupaavaa. Huomionarvoista on, että lukemat ovat kahden vuoden takaisia.

Ikäihmisten osalta erityiskorvattavien lääkkeiden kohdalla on havaittu positiivisia muutoksia, mikä viittaa siihen, että vaikeiden mielenterveysongelmien osuus on hieman laskenut.

2 JOHDANTO

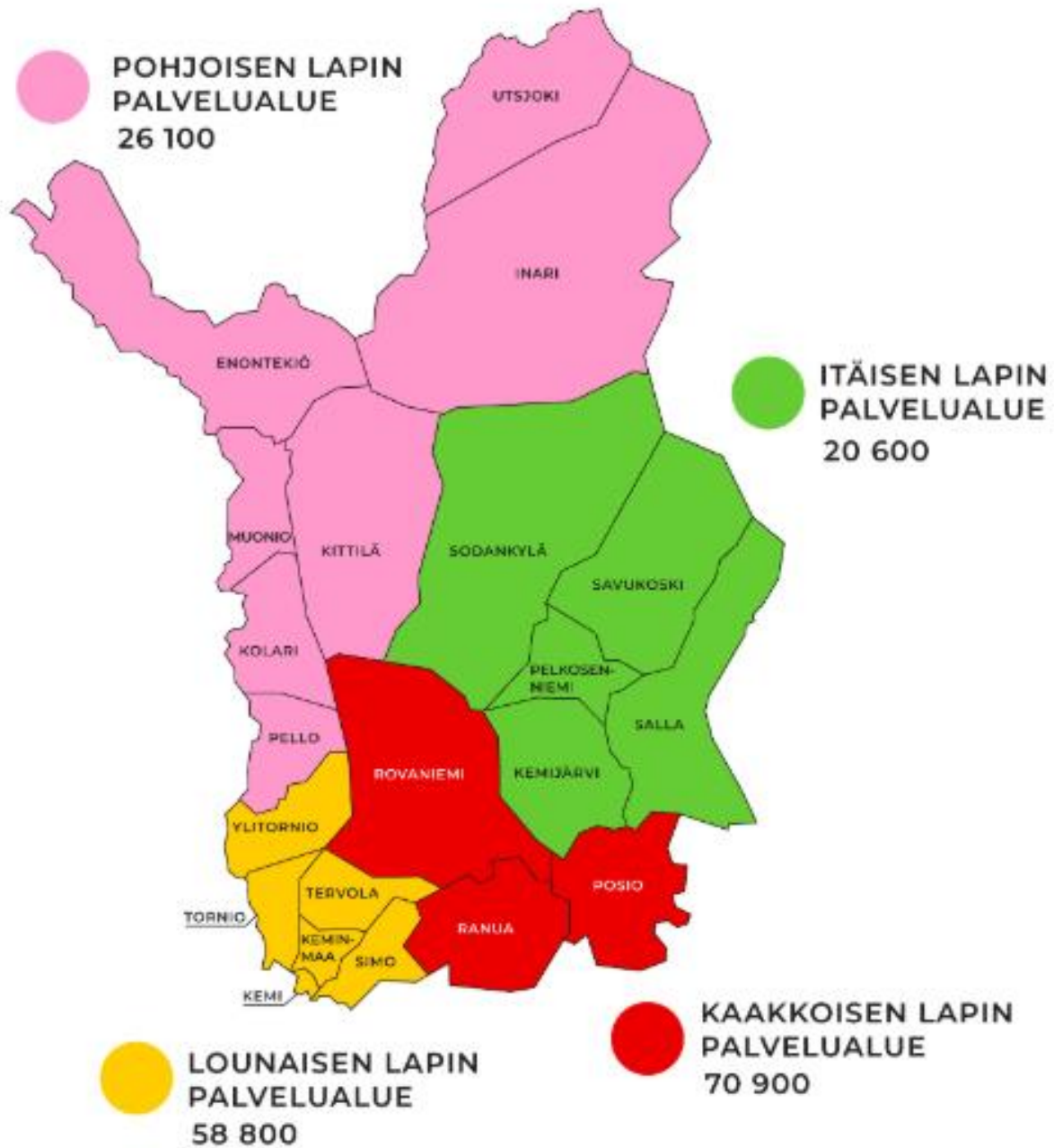
Hyvinvointikertomustyö

Kunnassa on vuosittain raportoitava valtuustolle kuntalaisten hyvinvoinnista ja terveydestä sekä niihin vaikuttavista tekijöistä ja toteutetuista toimenpiteistä. Lisäksi kunnassa tulee laatia valtuustolle kerran valtuustokauden aikana laaja hyvinvointikertomus ja -suunnitelma alla esitetyn valtuustokausittain toistuvan syklin mukaisesti. Tätä kaikkea voi kutsua hyvinvointikertomustyöksi, ja se tukee kunnan strategista työtä hyvinvoinnin, terveyden ja (arjen) turvallisuuden (myöh. HYTETU) edistämiseksi sekä toiminnan ja talouden suunnittelua ja poliittista päätöksentekoa.

Hyvinvointialueet ja Lounainen palvelualue

Hyvinvointialueet aloittivat toimintansa vuonna 2023, jolloin sosiaali- ja terveyspalveluiden sekä pelastustoimen järjestämisvastuu siirtyi kokonaisuudessaan kunnilta hyvinvointialueille. Lapin hyvinvointialue on maantieteellisesti Suomen laajin ja pohjoisin; se toimii neljässä kaupungissa ja 17 kunnan alueella. Lapin hyvinvointialue palvelee lähes 177 000 asukasta sekä Lapin matkailijoita. Lapin hyvinvointialueen sosiaali- ja terveyspalvelut on jaettu neljään maantieteelliseen palvelualueeseen organisointia ja johtamista varten. **Simon kunta kuuluu yhdessä Kemin, Keminmaan, Tervolan, Tornion ja Ylitornion kanssa lounaiseen palvelualueeseen joka näkyy seuraavalla sivulla olevassa kartalla keltaisena.** Alue palvelee liki 60 000 asukasta. Edellä mainittujen alueiden erikoissairaanhoidon palveluista vastaa Mehiläinen Länsi-Pohja Oy.

Uuden sote-lainsäädännön 2023 myötä Mehiläinen Länsi-Pohjan ulkoistussopimusta oli muutettava tai sopimus oli irtisanottava tai mitätöitävä ennaikaisesti. Mehiläisen Länsi-Pohjaan ulkoistettu toiminta jatkuu Meri-Lapin alueella uuden sote-lainsäädännön mukaisen muokatun sopimuksen myötä. Muutoksia käsittelevä sopimus allekirjoitettiin alkuvuodesta 2024. Merkittävin sopimusmuutos koskee synnyttäjiä, jotka siirretään Länsi-Pohjan alueelta Lapin keskussairaalaan 28. joulukuuta 2024 alkaen. Lisäksi päivystystoiminta siirtyy Lapin hyvinvointialueen vastuulle Mehiläinen Länsi-Pohjalta vuoden 2025 alusta.

Hyvinvointialueuudistuksen myötä kunnat jatkavat edelleen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tehtäviä omilla toimialoillaan, kuten liikunta-, kulttuuri- ja nuorisopalveluissa sekä kaavoituksessa ja ympäristöterveydessä. Kunnilla on edelleen merkittävä rooli kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä, vaikka palveluiden tuottamisvastuu siirtyikin hyvinvointialueille. Se tarkoittaa kunnan toimintaa, jonka tavoitteena on lisätä väestön hyvinvointia ja terveyttä sekä kaventaa terveyseroja.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä määrittelee kuntalaki

Kuntalain mukaan kunnan tärkeimpiin tehtäviin kuuluu kuntalaisten hyvinvoinnin edistäminen, ja tämän hyvinvoinnin huomioiminen on ensisijaisen tärkeää kunnan strategisessa suunnittelussa (Kuntalaki 1, 37). Lain sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä 6 § määrittelee, että kunnan on seurattava kuntalaisten elinoloja, hyvinvointia ja terveyttä sekä näihin asioihin vaikuttavia tekijöitä sekä alueittain että väestöryhmittäin. Alla oleva THL:n kuva havainnollistaa, mitä kaikkea terveyden edistäminen kunnassa pitää sisällään.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen kunnassa

Ympäristö ja liikenne

Varautuminen, yhdyskuntasuunnittelu, turvalliset kadut ja pyöräreitit, lähiluonto ja rakennusvalvonta, melun ja häiriöiden torjunta ja valvonta, vähittäismyyntin ja ravintoloiden vastuullisuuden tuki, puhdas vesi ja toimiva jätehuolto sekä ilmastonmuutokseen varautuminen ja sopeutuminen.

Sivistys, varhaiskasvatus ja koulut

Kirjastojen monipuoliset palvelut, liikunnan lisääminen, terveellinen joukkorukailu, kiusaamisen ehkäisy, tukea tarvitsevien tunnistaminen ja ohjaaminen palveluihin.

Hyvinvointialue, järjestöt ja muut toimijat

Yhdyspintatyö, neuvottelut, toimintaedellytysten turvaaminen ja järjestämisestä sopiminen ja tilojen moninaiskäyttö.

12/2024

Yhteistyössä

Hyvinvointi- ja terveysvaikutusten tunnistaminen

Hyvinvointi ja terveys osaksi strategioita

Päätösten vaikutusten ennakkoarviointi

Hyvinvointikertomustyö

Vastuuhenkilö(t) ja ryhmät

Yhdyspintatyö alueellisten toimijoiden kanssa

Elinvoima

Yritys-, työllisyys- ja elinkeinopalvelujen mahdollistaminen, työhyvinvoinnin ja työkyvyn edistäminen sekä kotouttaminen.

Liikunta, kulttuuri ja harrastaminen

Harrastusmahdollisuudet ja lähiliikuntapaikat kaikille, kohdennetut palvelut, museot, kansalaisopistot, koulujen ja päiväkotien saavutettavat ja turvalliset pihat.

Osallisuus

Asukkaiden osallistumisen mahdollisuudet, järjestötoiminnan tuki, tilojen moninaiskäyttö, vanhus- vammais- ym. neuvostot ja asukasraadit.

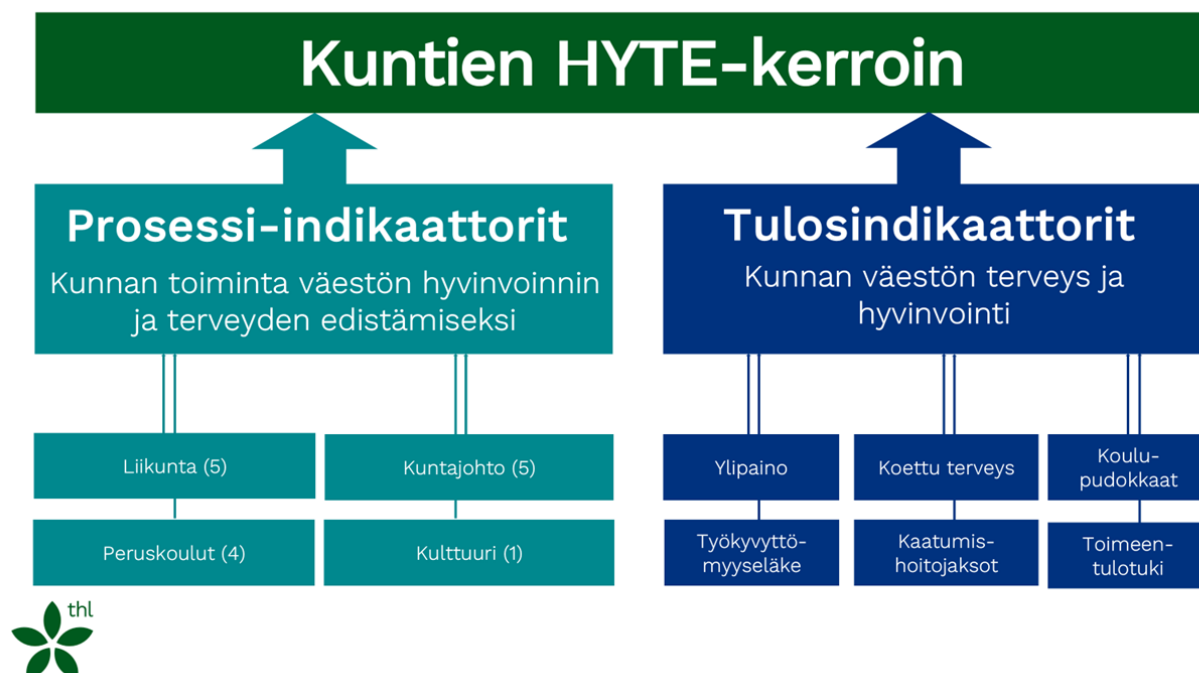
Terveyden ja hyvinvoinnin laitos

Hyte-kerroin

Vuoden 2023 alusta kuntien valtionosuuksiin otettiin käyttöön uutena laskentatekijänä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen HYTE-kerroin. Tämän avulla pyritään turvaamaan kuntien aktiivinen rooli asukkaidensa hyvinvoinnin ja terveyden edistämässä myös sote-uudistuksen jälkeen. Hyte-kerroin määräytyy kahdelaisten indikaattorien perusteella. Prosessi-indikaattorit kuvaavat toimintaa, kun taas tulosindikaattorit kertovat saavutetuista tuloksista. Yhteensä indikaattoreita on 21. Niiden soveltuvuus arvioidaan säännöllisesti, eikä niiden määrä tai sisältö pysy aina ennallaan. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kannustin on kirjattu laissa kunnan peruspalvelujen valtionosuuden 15 §: ssä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lisäosassa. (thl.fi).

Toimintaa kuvaavat prosessi-indikaattorit jakautuvat alla olevassa kuvassa esitettyjen neljän kokonaisuuden alle. Indikaattorit päivitetään kahden vuoden välein siten, että kuntajohtoa ja kulttuuria koskevat tiedot kerätään parittomina vuosina, kun taas liikuntaa ja

peruskouluja koskevat tiedot kerätään parillisina vuosina. **Tuloksia kuvaavista indikaattoreista** (6 kpl) mittaavat muutosta väestön hyvinvoinnissa ja terveydessä. Tulosindikaattoreista lasketaan kahden viimeisimmän vuoden tai mittausajankohdan erotus kuvaamaan tapahtunutta muutosta. Seuraavassa kappaleessa käsitellään Simon Hyte-kertoimia tarkemmin.

3 LAADULLINEN ITSEARVIOINTI

Simo on viihtyisän elämisen ja vireän yrittämisen maaseutukunta, jossa arvoina ja toimintatapoina ovat 1. Huolenpito; huolehditaan toisista ja ympäristöstä 2. Yhdessä; osallistava tekeminen 3. Sisu; tekemisen meininki. Tämä on Simon kuntastrategia vuosille 2022-2025. Strategiapolulla viestinnän, elinkeinoja ja kasvua mahdollistamalla, olemme elinvoimainen kunta. Hyvinvoivan henkilökunnan, hyvinvoivien kuntalaisten, luontoarvojen ja vihreän siirtymän kautta ennakoimme hyvinvointia.

Hytetutyön edistämisen rakenteesta, resursseista ja prosesseista

Simon kunnassa toimii poikkihallinnollinen hytetu-työryhmä. Työryhmän tehtäviä ovat:

1. Johtaa, arvioida ja käsitellä hytetun edistämistyön suunnittelua, kehittämistä ja toimeenpanoa.
2. Asettaa tavoitteet sekä seurata niiden toteutumista.

Simon kunnassa toimii osa-aikainen hyvinvointikoordinaattori, joka on yhdistetty vapaa-aikakoordinaattorin (ent. vapaa-aikatoimenjohtaja) tehtäviin eikä erillisiä turvallisuus- ja osallisuuskoordinaattorin tehtävää hoitavia ole. Lapin hyvinvointialueen tuki on ollut toteuttaa ja koordinoita alueen hytetu-verkostoitumistilaisuuksia.

Hyvinvointikoordinaattorin tehtävät ovat lueteltuna:

1. Hytetu-työryhmä

Hytetu-työryhmä on kokoontunut viimeisen neljän vuoden aikana vaihtelevasti. Kokoonkutsumiskertoihin on vaikuttanut osittainen työryhmän vaihdos, kun uudet hyvinvointialueet aloittivat toimintansa vuoden 2023 alusta. Tämän lisäksi kunnanviraston oma henkilöstö on vaihtunut. Lisäksi hyvinvointiasioita on käsitelty myös kunnan johtoryhmässä, kunnanhallituksessa ja valtuustossa.

2. Hyvinvointikertomusten koordinointi

Hyvinvointikertomus esitetään kunnanhallitukselle ja kunnanvaltuustolle, jonka valtuusto hyväksyy. Esitetyksessä kerrotaan muun muassa väestöryhmien välisistä terveyseroista. Kunnassa ei ole tehty hallinnollista päätöstä ennakkoarvioinnin (EVA) käytöstä kuntalaisten hyvinvointiin ja terveyteen vaikuttavien päätösten valmistelussa (sotkanet.fi, ind. 468). Päätösten vaikutusten ennakkoarviointi (EVA) on tapa arvioida etukäteen, miten valmistelussa oleva päätös vaikuttaisi erilaisten ihmisryhmien elämään. Vuosittain laadittavissa hyvinvointikertomuksissa kuitenkin tarkastellaan, miten tavoitteiden asettelussa on onnistuttu tai mitä muutoksia mahdollisesti tarvitaan.

3. Yhteistyö eri palvelualueiden, sidosryhmien ja järjestöjen kanssa

Vuosittaista yhteistyötä tehdään seurakunnan, järjestöjen ja yhdistysten kanssa järjestämällä erilaista toimintaa ja tapahtumia yhdessä.

4. Järjestöyhteistyön kehittäminen

Järjestöyhteistyötä vahvistetaan vuosittaisilla seudullisilla kokoontumisilla, joissa suunnitellaan yhteisiä projekteja ja jaetaan tietoa. Sivistyslautakunta jakaa urheilustipendejä ja vuosiavustuksia järjestöille vapaa-aikatoimen ehdotusten perusteella. Meri-Lapin Järjestökeskuksen Silta tapaamisiin osallistuminen edistää vuoropuhelua ja yhteistyötä. Lisäksi kunta tarjoaa veloituksetta tiloja kokoontumisiin ja tapahtumiin, mikä tukee järjestöjen toimintaa.

5. Kuntalaisten osallistaminen sekä kaikki muu, millä kuntalaisten hyvinvointia/terveyttä edistetään.

Kuntalaisille suunnattua kyselyä ei ole laadittu tai toteutettu, mutta kunnassa on käytössä osallistava budjetointi.

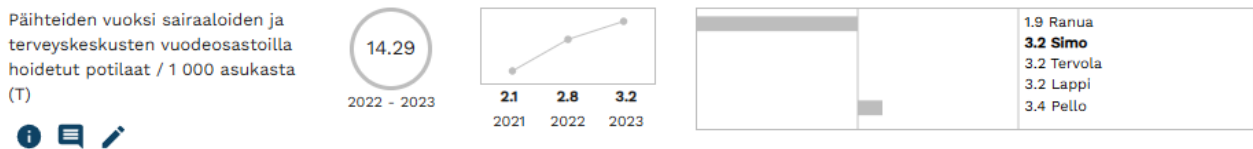
6. Ehkäisevän päihdetyön yhdyshenkilö.

Ehkäisevän päihdetyön painopiste on ollut lapsissa ja nuorissa, kouluissa ja vapaa-ajanviettopaikoissa sekä jossain määrin työikäisissä ja iäkkäissä. Käytettävät resurssit ja työaika ovat pienessä kunnassa rajalliset. Vahvuutena on nopea toiminta ja hyvä yhteistyö lukuisten eri toimijoiden välillä. Ehkäisevä päihdetyö on kirjattu osaksi Simon koulun opiskeluhoitosuunnitelmaan. Kunnassa on nimetty ehkäisevän päihdetyöntekijä ja siitä vastaava toimielin on johtoryhmä.

Lounaisella alueella toimii seutuinfo, johon kuuluvat Simon lisäksi myös Ylitornio, Kemi, Tornio, Keminmaa, Tervola, poliisi, Haaparanta sekä muutamia hankkeita. Vastuukunta vaihtuu vuosittain, ja sen tehtävänä on kutsua työryhmä kokoon 2–4 kertaa vuodessa. Näissä tapaamisissa käsitellään alueen ajankohtaisia asioita, kuten rikos-, päihde-, huumausaine- ja väkivaltatilanteita. Lisäksi vuosittain laaditaan alueellinen päihdekysely yläkouluille ja toisen asteen opiskelijoille, jonka tulokset kukin kunta analysoi kuntakohtaisesti.

Simon kunta ei ole sopinut hyvinvointialueen kanssa asiantuntijatuesta, yhteistyöstä ja työnjaosta ehkäisevässä päihdetyöstä. Tämä mahdollisuus olisi hyvä huomioida

seuraavassa laajassa hyvinvointisuunnitelmassa ja Pakka-toimintamallin käyttöönottoa harkittava kuntaan ainakin soveltuvien osin. Yhteistyön tiivistämisellä saavutetaan tiedon jakamista, jota voidaan hyödyntää kunnan omassa ennaltaehkäisevässä päihdetyössä. Kohdennetun viestinnän lisääminen ja vapaa-ajanviettopaikkojen pelisääntöjen päivittäminen sekä niistä muistuttaminen ovat tehokkaita keinoja päihdetyön ehkäisyssä.

Päihteiden käytön vuoksi sairaalahoitoa tarvitsevien potilaiden määrä suhteutettuna väestöön kuvaa osaltaan päihteiden käytön aiheuttamien sairauksien määrää ja vaikeusastetta. Simossa tulos on noussut vuosien aikana.

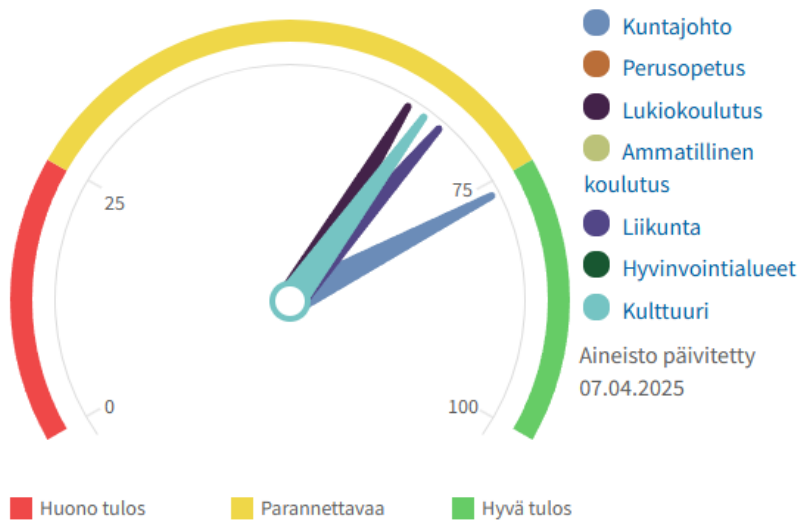
3.1 VÄESTÖN HYVINVOINNIN TILA VUONNA 2021-2024

TEAvisari ja hyte-kertoimet

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL) kerää kyselyjen avulla tietoja kunnan eri toimialojen hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyöstä (TEA). TEAvisarit näyttävät kuntien terveyden edistämistyön suunnan. TEAvisareilla mitataan seitsemän eri kokonaisuuden perusteella terveyden edistämisen aktiivisuutta. Erityisesti kuntajohdon ja vapaa-ajan palveluiden tulokset nostavat kaikkien sektorien keskiarvoa.

Prosessi-indikaattorit havainnollistavat toimintaa ja mittaavat nykytilannetta vastaamalla kysymykseen: Millainen on kunnan toiminta hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä? Ne kuvaavat kunnan resursseja ja toimenpiteitä näiden tavoitteiden saavuttamiseksi, ja niiden tietolähteenä toimivat vuosittaiset TEA-visarikyselyt, jotka seuraavat kuntien terveydenedistämisen aktiivisuutta. Alla olevassa kuvassa on Teaviisarin tulokset, joita käsitellään tarkemmin seuraavalla sivulla.

Kaikki sektorit : Simo 2024

Pisteet	2024	2023	2022	2021
Kaikki sektorit	67	66	67	71
Kuntajohto	..	76	..	79
Perusopetus	..	..	..	..
Lukiokoulutus	..	..	63	..
Ammatillinen koulutus	..	..	..	..
Liikunta	67	..	73	..
Hyvinvointialueet	..	..	..	..
Kulttuuri	..	65	..	68

TEAvisarin eri sektoreiden kokonaispistemäärä on viime vuosina pysynyt jonkin verran alle hyväksyttävän tason, lukuun ottamatta kuntajohtoa, joka on säilynyt hyvällä tasolla. Muissa kokonaisuuksissa tulosta voidaan pitää kehittämisen kannalta hieman tarpeellisenä. Toisaalta, kun tuloksia vertaillaan vertailukuntien (Pello, Ranua ja Tervola) välillä Simon tulokset on varsin hyvät.

Pisteet	Simo	Tervola	Pello	Ranua	Koko maa
Kaikki sektorit	67	54	50	56	70
Kuntajohto	76	27	40	47	83
Perusopetus	..	62	59	62	64
Lukiokoulutus	63	69	..	60	67
Ammatillinen koulutus	..	..	..	..	66
Liikunta	67	30	33	52	69
Hyvinvointialueet	..	..	..	..	59
Kulttuuri	65	58	40	61	72

Hyte-kerroin

HYTE-kerroin vaikuttaa kuntien rahoituksen suuruuteen niiden hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyön perusteella. Tämä malli toimii kannustimena, joka varmistaa, että kunnat panostavat aktiivisesti asukkaidensa hyvinvointiin ja terveyteen myös sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen jälkeen. **HYTE-kerrointa voidaan hyödyntää hyvinvoinnin strategisena mittarina. Prosessi-indikaattorit kuvaavat toimintaa vastaten siihen minkälaista kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työ on.** Kyseinen HYTE-kerroin on pysynyt liki muuttumattomina neljän vuoden ajan. Vuodelle 2024 HYTE-kertoimeksi on asettunut 67, joka oli myös koko maan hyte-kerroin vuonna 2023.

Prosessi-indikaattorit	2021	2022	2023	2024
Prosessi-indikaattoreiden keskiarvo (HYTE-kerroin)		68	68	67
KUNTAJOHTO				
Kunnan palveluiden suunnittelussa ja kehittämisessä hyödynnetään asukasraateja ja foorumeja	-	100	100	100
Kunnan talousarviossa ja taloussuunnitelmassa määritellään talousarviovuodelle mittarit, joilla seurataan väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tavoitteiden toteutumista.	-	100	100	100
Kunnan tarkastuslautakunnan arviointikertomuksessa arvioidaan valtuustokausittain kunnan hyvinvointi- ja terveystavoitteiden toteutuminen.	-	100	100	100
Kunnassa toimii erikseen nimettä asiantuntija, suunnittelija tai vastaava, joka koordinoi hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä.	-	100	100	100
Valtuustolle raportoidaan vuosittain väestön elintavoista ja niissä tapahtuneista muutoksista.	-	100	100	100
PERUSKOULU (ei tuloksia)				
Koulussa noudatetaan Valtion ravitsemusneuvottelukunnan kouluruokailusuositusta koululounaan ja välipalojen järjestämisessä.	-	-	-	-
Koulussa on pitkätkä liikuntavälitunnit.	-	-	-	-
Kouluympäristön terveellisuuden ja turvallisuuden sekä koulu yhteisön hyvinvoinnin edistämisen tarkastus.	-	-	-	-
Oppilaiden poissaolojen kokonaismäärää seurataan koko koulussa.	-	-	-	-
LIIKUNTA				
Kunnassa toimii liikunnan edistämistä käsittelevä poikkihallinnollinen työryhmä.	-	100	100	100
Kunta kutsuu säännöllisesti koolle liikuntaseurojen ja yhdistysten yhteiskokouksen.	-	100	100	100
Lasten ja nuorten liikunta-aktiivisuutta raportoidaan vuosittain kunnan hyvinvointikertomuksessa tai vastaavassa kertomuksessa.	-	100	100	100
Liikunnan edistämisestä vastaavat viranhaltijat osallistuvat toimielinten vaikutusten ennakoarvointiin.	-	0	0	0
Kunnassa järjestetään kohdennettuja liikkumisryhmiä liikuntaseuratoiminnan ulkopuolella oleville lapsille ja nuorille.		100	100	100
KULTTUURI				
Kunta madaltaa kulttuuriin osallistumisen kynnystä.	-	0	0	0

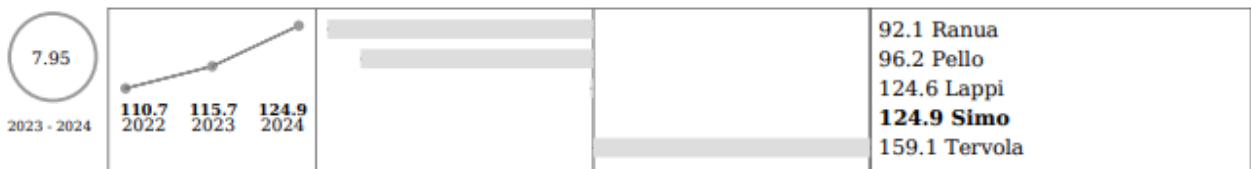
Kulttuurin nolla pistettä selittyy sillä, että Simossa ei ole kulttuuriluotsia, jota voi pyytää tueksi ja seuraksi kulttuurikohteisiin tai kaveritoimintaa, joka on suunnattu 6-17 vuotiaalle lapsille ja nuorille, joilla ei ole esimerkiksi mielekästä tekemistä vapaa-ajalla tai ei ole juttukaveria.

Tulosindikaattorit, skaalattu	2021	2022	2023	2024
Tulosindikaattoreiden keskiarvo (HYTE-kerroin)		60	65	41
Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitojaksot 65 vuotta täyttäneillä, skaalattu HYTE-indikaattori	-	46	71	28
Kokee terveydentilansa keskimertaiseksi tai huonoksi 8. ja 9. luokkalaiset, skaalattu HYTE-indikaattori.	-	2	84	84
Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17–24-vuotiaat, skaalattu HYTE-indikaattori	-	100	100	42
Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25–64-vuotiaat, skaalattu HYTE-indikaattori	-	100	33	13
Työkyvyttömyyseläkettä saavat 25–64-vuotiaat, skaalattu HYTE-indikaattori	-	56	59	37
Ylipaino, skaalattu HYTE-indikaattori.	-	57	43	43

Tulosindikaattorien lähteenä ovat kouluterveyskysely (THL), tutkintorekisteri (Tilastokeskus), toimeentulotukirekisteri (THL), eläketilastot (ETK), erikoissairaanhoidotilasto ja perusterveydenhuoltotilasto (THL). Tulosindikaattorit kuvaavat hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tuloksellisuutta väestötasolla. Niiden avulla mitataan muutosta, joihin kunta pystyy omalla toiminnallaan vaikuttamaan. Tulosindikaattoreista lasketaan kahden viimeisimmän vuoden erotus kuvaamaan tapahtunutta muutosta. **Skaalatuissa indikaattoreissa tulokseen vaikuttavat ei vain oman kunnan väestön kehitys, vaan myös vertailu muiden Suomen kuntien kehitykseen.** Simon osalta tulokset pitävät paikkansa, sillä tulokset ovat laskeneet 67 kertoimesta 54 kertoimeen.

Koko väestön tilan arviointiIndikaattori ilmaisee alueen väestön sairastavuutta suhteessa koko maan tasoon. Indikaattori koostuu kymmenestä erillisestä sairausryhmittäisestä osaindeksistä, jotka kuvaavat kyseisten sairauksien yleisyyttä alueen väestössä. **Ikävakioidut tulokset häivyttävät ikärakenteiden vaikutukset, joten tulokset soveltuvat alueiden väliseen vertailuun.**

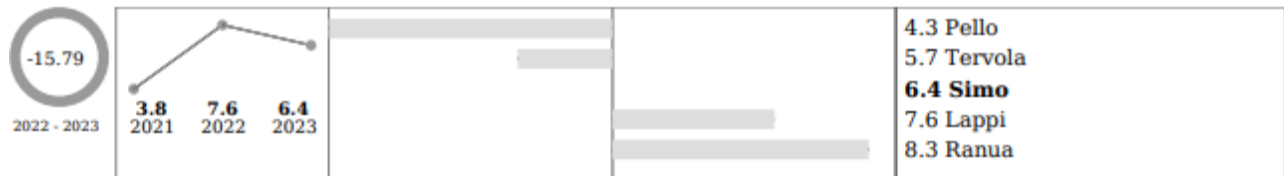
Vammojen ja myrkytysten vuoksi sairaalassa hoidetut potilaat / 10 000 asukasta

Yllä oleva indikaattori ilmaisee vuoden aikana päädiagnoosilla vammat, myrkytykset ja eräät muut ulkoisten syiden seuraukset sairaalahoidossa olleiden potilaiden osuuden kymmentä

tuhatta asukasta kohti. Väestötietona käytetään keskiväkilukua. Simossa luku on vuosittain kasvanut.

Poliisin tietoon tulleet henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset / 1 000 asukasta

Väkivaltarikostilastoissa tapahtuvat muutokset heijastavat suurelta osin päihteiden käytössä tapahtuvia muutoksia. Henkirikoksista 80%:iin on arvioitu liittyvän päihteiden käyttöä. Pahoinpitelyrikoksiin syylliseksi epäillyistä (2005) lähes 70% oli päihteiden vaikutuksen alaisina ja vastaava luku ryöstörikoksissa oli 56%.

3.2 Hyvinvointisuunnitelman painopisteiden, tavoitteiden ja toimenpiteiden arviointi

Painopistealueiden määrittelyllä pyritään suuntaamaan huomio erityisesti asetettuihin kohderyhmiin. Tavoitteena on toteuttaa toimenpiteitä, jotka edistävät kestäviä ja toimivia ratkaisuja hyvinvointiin. Tämä tarkoittaa, että otamme huomioon kohderyhmien erityistarpeet ja haasteet. Jatkossakin keskitymme painopisteen määrittämiseen, mikä mahdollistaa kohdennetummat toimenpiteet ja siten vaikutusvaltaisimmat tulokset valitun kohderyhmän hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä sekä ennaltaehkäisevässä työssä. Painopisteiden onnistumista voi arvioida tarkemmin indikaattorit osiossa. Tässä kappaleessa on tiivistettynä huolenaiheet ja positiiviset muutokset vuosittainen painopiste huomioon ottaen.

3.2.1 Vuonna 2021 painopistealueina ovat olleet lapset, nuoret ja lapsiperheet, joiden hyvinvointiin ja kehitykseen on panostettu erityisesti.

Alla on eritelty palvelukohtaiset toimenpiteet, jotka on johdettu asetetuista yllä mainituista tavoitteista.

Keskushallintopalvelut

- 9 lk kesätyösetelin korkea käyttöaste, tarvittaessa kunta työllistää kesätyösetelillä
- Kunta työllistää lyhytaikaisesti yhden korkeakouluopiskelijan/-harjoittelijan
- Alle 25-vuotiaiden nuorten työllisyysaste pienenee

Sosiaali- ja terveystalvet

- Perhekeskustoimintamallin kehittäminen
- Lasten ja nuorten digiturvallisuuden ja -hyvinvoinnin edistäminen
- Osallisuuden vahvistaminen
- Taidelähtöisen hyvinvoinnin edistäminen

Sivistyspalvelut

- Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma
- Ankkuritoiminta ja etsivä nuorisotyö
- Tapahtumat lapsille ja nuorille päiväkotij- ja koulupäivien aikana
- LAPE, Liikkuva koulu, Liikkuva opiskelu, Ilo kasvaa liikkuen, koulunuorisotyö
- Kulttuurinen harrastustoiminta

Tekniset palvelut

- Hyvin huolletut liikuntapaikat, ulkoilureitit ja kevyenliikenteenväylät
- Hyvin huolletut koulujen ja päiväkotien piha- ja liikunta-alueet

Huolenaiheet

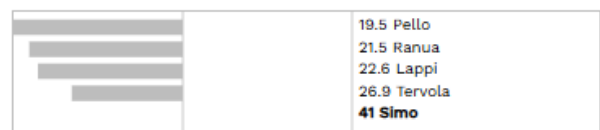
Ylipainon (mL. lihavuus)
yleisyys (%) 2 - 6-vuotiailla
(T) (VÄH-A) (VÄH-K)

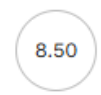
2022 - 2023

2021 2022 2023

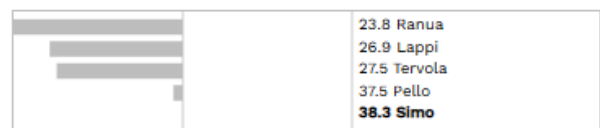
Ylipainon (mL. lihavuus)
yleisyys (%) 7 - 12-vuotiailla
(T) (VÄH-A) (VÄH-K)

2022 - 2023

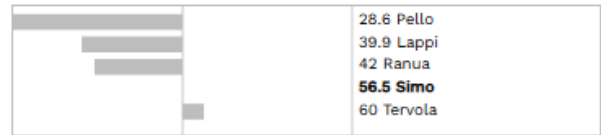
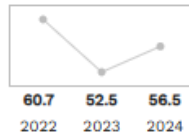

2022 2023

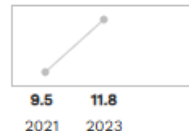
Ylipainoa esiintyy Meri-Lapin alueella merkittävän paljon, joka on herättänyt huomiota myös kansallisella tasolla. Tämä ilmenee myös Simon kunnan huolestuttavissa tuloksissa.

Lasten ja nuorten fyysinen toimintakyky (MOVE!-mittaus), % 5. luokan oppilaista, joilla heikko fyysinen toimintakyky

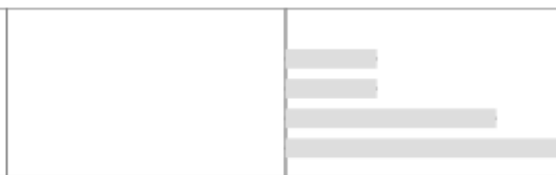
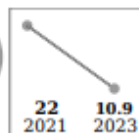
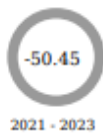
5. luokan Move-mittauksen tulos on noussut yli 5 prosenttiyksikköä, mikä osoittaa huonoa kehityssuuntaa. Indikaattoria tulkitaan siten, että suurempi prosenttiosuus merkitsee heikompaa tilannetta.

Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, % 4. ja 5. luokan oppilaista (2017-) (T) (VÄH-A) (VÄH-K)

4.5-luokan tulokset ovat osoittaneet pientä nousua.

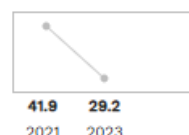
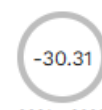
Erittäin heikko osallisuuden kokemus, % 8. ja 9. luokan oppilaista

Osallisuusindikaattori muodostuu kymmenestä väittämästä, jotka kartoittavat merkityksellisyiden kokemusta, uskoa toimintamahdollisuuksiin ja sosiaalisen vuorovaikutuksen koettua laatua. Simossa osallisuus on valitettavan alhaista, mutta pienet teot voivat parantaa ihmisten osallisuuden tunnetta. Osallisuusindikaattori mittaa merkityksellisyiden kokemusta, uskoa omaan toimijuuteen ja vaikutusmahdollisuuksiin sekä sosiaalisen vuorovaikutuksen laatua. Tämän kokemuksen on todettu vaikuttavan positiivisesti terveyteen, toiminta- ja työkykyyn, mielenterveyteen ja elämänlaatuun.

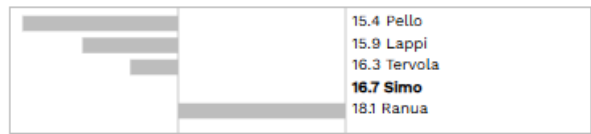
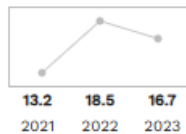
Positiiviset muutokset

Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, % 8. ja 9. luokan oppilaista (T) (VÄH-A) (VÄH-K)

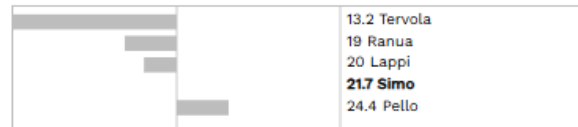
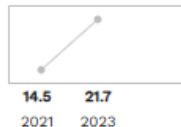
8. luokan oppilaiden tulokset ovat parantuneet verrattuna aikaisempiin, mikä on todella mahtavaa! Tulokset vuonna 2023 ovat merkittävästi paremmat verrattuna vuoteen 2021. Valitettavasti vuoden 2024 tietoja ei ole vielä saatavilla.

Syrjäytymisriskissä (ei työssä, ei opiskele, ei ole varusmiespalvelussa) olevat 18 - 24-vuotiaat, % vastaavan ikäisistä

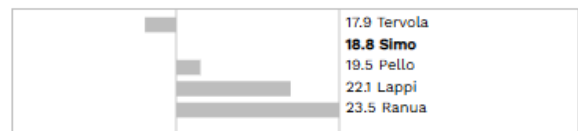
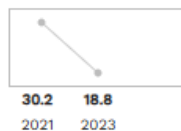
Tavoite: Korkeintaan 10 prosenttia vastaavan ikäisestä väestöstä. Tulos kehittynyt positiivisesti.

Kokenut vahvaa positiivista mielenterveyttä viimeisen kahden viikon aikana, % 8. ja 9. luokan oppilaista (2017-) (T) (VÄH-A) (VÄH-K)

Positiivisen kokemuksen määrä on ilahduttavasti noussut. Tätä asiaa tarkastellaan seitsemän erilaisen väittämän avulla.

Kohtalainen tai vaikea ahdistuneisuus, % 8. ja 9. luokan oppilaista (T) (VÄH-A) (VÄH-K)

Kohtalaista tai vaikeaa ahdistuneisuus on laskenut positiivisesti merkittävästi. Ilmiön relevanssi: Monet mielenterveyden häiriöt ilmaantuvat ensi kertaa nuoruudessa. Ne ovat nykyään Suomessa tavallisimpia koululaisten terveysongelmia. Yleisimmät nuorten mielenterveyshäiriöt ovat mieliala-, ahdistuneisuus-, käytös- ja päihdehäiriöt.

3.2.2 Vuosina 2022-2023 Simossa on panostettu ikäihmisiin, korostaen heidän hyvinvointinsa ja aktiivisen elämän tukemista.

Alla on eritelty palvelukohtaiset toimenpiteet, jotka on johdettu asetetuista yllä mainituista tavoitteista.

Keskushallintopalvelut

Kunnanhallituksen ja vanhusneuvoston yhteiskokous, vanhusneuvoston kokouksiin osallistuminen, palautekyselyn järjestäminen ikäihmisille, eläkejärjestöjen taloudellinen tukeminen ja kuuleminen, sekä kylä- ja hyvinvointialueyhteistyö.

Sosiaali- ja terveystalvet

Ikäihmisten digiturvallisuuden ja hyvinvoinnin edistäminen, osallisuuden vahvistaminen, taidelähtöisen hyvinvoinnin edistäminen, arjen tuen -toimintamallin käyttöönotto ja hyte yhteistyön kehittäminen.

Sivistystalvet

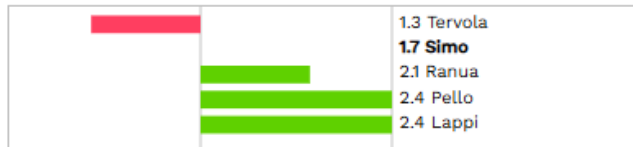
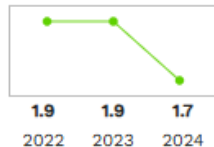
Yhteisiä tapahtumia ikäihmisille yhteistyössä myös koulun ja varhaiskavastuksen kanssa, kulttuurinen harrastustoiminta ja kivalo-opiston kurssitarjonta, yhteistyö seurakunnan ja muiden järjestöjen kanssa, vapaa-aikatarjonnan monipuolisuus, hyvinvointialueyhteistyö hyte-työssä.

Tekniset talvet

Hyvin huolletut liikuntapaikat, ulkoilureitit ja kevyenliikenteenväylät, esteettömyyden huomioiminen kunnan tiloissa, penkkien lisääminen kävelyreiteille, Asema-Malinin valaistu ulkoilureitti ja liikuntamahdollisuuksien tiedottaminen Simolaisessa.

Positiiviset muutokset

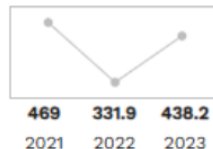
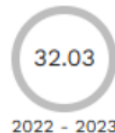
Erityiskorvattaviin lääkkeisiin psykoosin vuoksi oikeutettuja 65 vuotta täyttäneitä, % vastaavan ikäisestä väestöstä (P)

Indikaattoria voidaan hyödyntää vaikeiden mielenterveysongelmien epäsuorana mittarina, ja sen kehitys näyttää olevan myönteisesti laskeva.

Huolenaiheet

Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitajakset 65 vuotta täyttäneillä / 10 000 vastaavan ikäistä

Kaatumisten määrä on ollut laajalti keskustelun aiheena Suomessa, ja se näkyy myös meidän tilastoissamme negatiivisessa valossa. Vuosina 2022–2023 kaatumisten määrä on lisääntynyt 11 tapauksella, mikä tarkoittaa, että vuonna 2023 yhteensä tapahtui 45 kaatumista. Indikaattori ilmaisee vuoden aikana kaatumisen tai putoamisen vuoksi sairaanhoitoa saaneiden 65 vuotta täyttäneiden potilaiden hoitajaksojen lukumäärän

kymmentä tuhatta vastaavan ikäistä asukasta kohti. Väestötietona käytetään keskväkilukua.

3.2.3 Vuodelle 2024 painopiste ovat kuntalaisten liikuttaminen ja liikuttuminen, mikä edistää kaikkien ikäryhmien terveyttä ja yhteisöllisyyttä.

Alla on eritelty palvelukohtaiset toimenpiteet, jotka on johdettu asetetuista yllä mainituista tavoitteista.

Keskushallintopalvelut

Osallistavan budjetoinnin teemana on kuntalaisten liikuttaminen ja liikuttuminen. Uuden toiminnan aloittaminen ja vakiinnuttaminen Simon kyllien neuvottelukunnan kanssa.

Sivistyspalvelut

Erilaisten tapahtumien kautta aktiivisuuden lisäämistä liikkumiseen ja liikuttamiseen, omaehtoiseen liikkumiseen kannustaminen tapahtumien ja kampanjien kautta. Kivalo-opiston liikuntatarjonnan lisääminen.

Tekniset palvelut

Hyvin huolletut liikuntapaikat, ulkoilureitit ja kevyenliikenteenväylät. Esteettömyyden edistäminen yhdessä uuden yhdistetun vanhus- ja vammaisneuvoston kanssa.

Simoon valmistui monia uusia liikuntapaikkoja vuoden aikana, mikä mahdollistaa entistä monipuolisemman ja aktiivisemmän elämäntavan. Kuntoportaati avattiin Malinissa Simojoen läheisyyteen, ja ne tarjoavat loistavan reitin kuntoilijoille, jotka haluavat nauttia kauniista jokimaisemasta samalla kun he liikkuvat. Ulkokuntosali puolestaan otettiin käyttöön Simoniemen uimarannalla, ja Simonkylässä kehitettiin luontopolkua, joka houkuttelee luontoliikunnan ystäviä. Lisäksi merellinen avantouintipaikka valmistui mainiosti juuri ennen kauden alkua myöskin Simoniemessä. Nämä liikuntapaikat ovat syntyneet osallistavan budjetoinnin avulla, mikä on antanut kuntalaisille mahdollisuuden vaikuttaa liikuntaan liittyviin kehityshankkeisiin.

Lähiliikuntapaikkojen määrä Simossa on erityisen hyvä, ottaen huomioon paikkakunnan koon. Kuntalaisilla on hyvät mahdollisuudet hyödyntää sisä- ja ulkoliikuntatiloja monenlaiseen liikuntaan, ja edullinen kuntosali tarjoaa lisävaihtoehdon. Omaehtoiseen liikuntaan kannustettiin järjestämällä erilaisia liikunnallisia tapahtumia. Esimerkiksi ikäihmisille suunnattu "kunnon mummola" sekä työikäisille tarkoitettu "lähe sieki liikkeelle" -

tapahtuma tarjoavat mahdollisuuksia aktivoitua ja saada lisätietoa omasta terveydestä. Koululaisille järjestettävä liikunnallinen sporttiparkki koulupäivän aikana innostaa erilaisien liikuntapisteiden kautta liikkeelle. Uuden vuonna 2025 valmistuvan Simon yhtenäiskoulun ja lukion pihasuunnittelussa on huomioitu erilaiset liikuntamahdollisuudet. Vanhaan kouluun jää liikuntasali, joka palvelee koulun oman käytön lisäksi myös kuntalaisia vapaa-aikana. Vanhan koulun tiloihin on suunnitteella nykyistä suurempi kuntosali sekä niin koulun, varhaiskasvatuksen, seutuopiston kuin vapaa-ajankin toimintaa palveleva liikuntatila.

Tekninen toimi on yhteistyössä eri toimijoiden kanssa kunnostanut olemassa olevaa ampurataa, mikä on parantanut mahdollisuuksia ampumaharrastuksessa. Metsästys- ja ampumaharrastus onkin yllättävän suosittu Simossa, ja se liikuttaa niin nuorempaa kuin vanhempaa väestöä. Näiden hankkeiden myötä Simo jatkaa liikunnallisen kulttuurinsa kehittämistä ja kehittää samalla kuntalaisten hyvinvointia.

Simossa henkinen hyvinvointi kukoistaa monipuolisten kulttuurilähtöisten tapahtumien myötä. Kunnan aktiviteetteihin kuuluvat muun muassa konsertit, teatteriesitykset sekä tapahtumat, jotka vievät osallistujat kotiseutuhistorian kiehtoviin paikkoihin. Perinteiset valtakunnalliset juhlat, kuten itsenäisyyspäivä sekä veteraanipäivä, toteutetaan yhteistyössä eri toimijoiden kanssa, mikä vahvistaa yhteisön yhteenkuuluvuutta. Erityisesti paikallinen Simo-päivä houkuttelee runsaasti osallistujia ja ilmentää simolaista yhteisöllisyyttä. Tänä vuonna kokeiltiin myös joulunavaus -tapahtumaa, joka sai osakseen suurta suosiota ja osoittautui menestyksekkääksi. Erityisen hienoa on, että kaikki kulttuuripalvelut tarjotaan osallistujille täysin ilmaiseksi, mikä mahdollistaa laajan osallistumisen ja kulttuurin käytön kaikille.

Simo on sitoutunut jatkamaan kulttuuritoimintaa kulttuurisuunnitelman mukaisesti, kohdentamalla aktiviteetteja erityisesti eri ikäryhmille. Kulttuurikasvatussuunnitelma kattaa monipuolisesti kulttuuriin liittyvät tapahtumat, vierailut ja esitykset, jotka palvelevat koko väestöä varhaiskasvatuksesta lukiolaisiin saakka. Suunnitelma tarjoaa myös tilaisuuksia aikuisille, työttömille, eri palvelukotien asukkaille sekä kunnassa työskentelevälle henkilöstölle. Lisäksi musiikillisia esityksiä viedään palvelutaloihin ja vammaisten- ja ikäihmäisten päivätoimintaryhmien pariin. Tämä kaikki osaltaan rikastuttaa simolaista kulttuurielämää ja tarjoaa mahdollisuuksia eri ikäryhmille nauttia taiteesta ja kulttuurista.

OSA II HYVINVOINTISUUNNITELMA VUODELLE 2025

3. Strategian painopisteet ja linjaukset

Simon kunnan kuntastrategia "Simona Simoon" on päivitetty kaudelle 2022-2025, ja kunnan keskeinen päätöksenteko, suunnittelu ja kehittäminen perustuvat tähän strategiaan. Simo on maaseutukunta, joka tarjoaa viihtyisän elinympäristön ja kannustaa aktiivista yrittäjyyttä. Strategiamme keskeisiä arvoja ja toimintatapoja ovat:

- Huolenpito: Huolehdimme toisistamme ja ympäristöstämme.
- Yhdessä: Toimimme osallistavasti.
- Sisu: tekemisen meininki

Viestinnän, elinkeinojen ja kasvun tukemisen kautta strategiapolullamme rakennamme elinvoimaista kuntaa. Panostamme hyvinvoivaan henkilöstöön, hyvinvoiviin kuntalaisiin, luonnon arvoihin sekä vihreään siirtymään, mikä ennakoi tulevaa hyvinvointia.

Vuoden 2025 hyvinvointi- ja terveyden painopiste on hyvinvoiva kuntalainen.

Hyvinvoiva kuntalainen tavoitteen saavuttamiseksi kunnassa panostetaan entistä enemmän yhteistyöhön eri sektoreiden välillä sekä asukkaiden osallistamiseen päätöksentekoprosessissa. Yksi tärkeimmistä tavoista tavoittaa asetettu päämäärä on ottaa kuntalaiset mukaan heidän hyvinvointiaan koskevaan suunnitteluun. Syksyllä 2025 toteutetaan laaja vapaa-aika ja liikuntakysely kuntalaisille, jonka avulla kehitetään palveluita kuntalaisten tarpeiden mukaisiksi. Tavoitteenamme on kehittää entisestään vapaa-aikapalveluidemme laatua ja saavutettavuutta, jotta voimme paremmin palvella kaiken ikäisiä kuntalaisia. Alla olevassa suunnitelmassa on kuvattu tarkemmin osallisuutta edistäviä toimenpiteitä, joita käytetään paitsi kertomuksen yhteydessä myös laajempaa suunnitelmaa laatiessa.

4. Hyvinvointisuunnitelma

Hyvinvoiva kuntalainen

Tavoite	Toimenpiteet ja vastuutaho	Resurssit	Arviointimittarit
Kuntalaisten osallistaminen	Vapaa-aikakysely. Vapaa-aikatoimi.	Kyselytyökalu	Kyselyn tulokset ja toimenpiteet.
	Osallistava budjetointi. Kuntalaiset/järjestöt ja jory/k.hallitus.	15 000	Saapuneet hakemukset. Hyväksytyt hakemukset.
Järjestöyhteistyö	Tapahtumat. Vapaa-aikatoimi.	Vapaa-aikatoimi ja järjestöt.	Toteutuneet ja suunnitellut tapahtumat.
Kuntalaisten liikuttaminen	Liikuntakampanjat. Viestintä. Tapahtumat.	Vapaa-aikatoimi.	Kävijämäärät. Tavoitettavuus.
	Liikuntaryhmät. Tapahtumat. Vapaa-aikaohjaaja.		Kävijämäärät.

OSA III KÄSITTELY TOIMIELIMISSÄ

5. Suunnitelman laatijat

Hyvinvointi,- terveys- ja turvallisuustyöryhmän jäsenet Simossa

Sosiaali- ja terveystalveluiden nimetyt asiantuntijat:

Nimi (varsinainen jäsen ja varajäsen)	Asiantuntijuus
Katja Eklund	Kuntoutus
Päivi Ryyriänen-Lackmann ja Rita Oinas	Ikääntyneiden palvelut ja kuntoutuspalvelut
Sari Lääkkölä ja Susanne Ruonala	Vammaisten palvelut
Juulia Kyröläinen (työik) ja Katja Enbuske (perhe)	Työikäisten lasten, nuorten ja perheiden palvelut
Susanna Klemettinen ja Helvi Hamari	Sairauksien ehkäisy ja hoito

Simon kunnanhallituksen nimeämät jäsenet:

Nimi	Asiantuntijuus
Anu Rajaniemi	Etsivä- ja koulunuorisotyö
Hanna Tikka	Rehtori-sivistystoimenjohtaja
Ilkka Soukka ja Sampo Mäkelä	Tekninen johtaja
Kaisa Vääräkangas	Sivistyslautakunnan puheenjohtaja
Pirjo Miettinen	Varhaiskasvatusjohtaja
Rosa Pietikäinen	Vapaa-aika- ja hyvinvointikoordinaattori
Satu Soukka	Järjestöjen edustaja
Sinikka Pajari	Kuntalaisedustus
Virpi Rajaniemi	Seurakunnan nuorisotyön vastaava
Vivi Marttila	Kunnanjohtaja

6. Suunnitelman hyväksyminen toimielimissä

Valtuustokäsittely

Hyväksytty valtuustossa x/x xxxx,